

TEMA: RELJEF

RELJEF I GRAĐA ZEMLJE

ISHOD: GEO OŠ B. 5. 4.

Razrada ishoda:

- opisuje građu Zemlje
- razlikuje relativnu od nadmorske visine

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1.Što je reljef?

U/48. Reljef su svi oblici Zemljine površine-ravnice i neravnine.

2. Imenuj reljefne oblike prikazane na fotografiji.

3. Kako mjerimo nadmorsku ili apsolutnu, a kako relativnu visinu?

U/48. Nadmorsku ili apsolutnu visinu mjerimo od razine mora, a relativnu visinu mjerimo od podnožja (ili bilo kojega drugog mjesta osim razine mora).

4. Na karti R. Hrvatske u atlasu pronađi i očitaj nadmorsku visinu najvišeg vrha Velebita i Medvjednice i izračunaj relativnu visinu. Koliko metara je najviši vrh Velebita viši od najvišeg vrha Medvjednice?

Odgovor: 722 metra

5. Na kojoj se približno nadmorskoj visini nalazi naselje u kojemu živiš?

Odgovor učenika.

6. Kako nazivamo površinu nižu od razine mora?

U/48. Depresija ili potolina

7. Što su okamine ili fosili?

U/49. Fosili su u stijenama očuvani očvrslili biljni i životinjski ostaci ili njihov trag.

8. Opiši lupinastu građu Zemlje.

U/49. Zemlja je lupinaste građe s tri glavna lupina: korom, plaštom i jezgrom.

9. U čemu je razlika između magme i lave?

U/49. Polurastaljena gusta, žitka masa u unutrašnjosti Zemlje je magma, a kad se magma probije na površinu Zemlje naziva se lava.

NEMIRNA ZEMLJA

ISHOD: GEO OŠ B. 5. 4.

Razrada ishoda:

–opisuje pomicanje razlomljenih dijelova Zemljine kore

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Koji su unutrašnji procesi oblikovanja reljefa?

U/52. Pucanje i pokretanje dijelova Zemljine kore, potresi, vulkani

2. Na koji način unutrašnji procesi stvaraju reljef?

U/52. Unutrašnji procesi neprestano razlamaju, spuštaju i izdižu dijelove Zemljine kore i stvaraju nove reljefne oblike.

3. Što je litosfera?

U/53. Čvrsti omotač Zemlje koji čine Zemljina kora i tanki gornji dio plašta koji uz nju prijanja.

4. Nabroji tri osnovna pokreta litosfernih ploča.

U/53. Razmicanje, smicanje, podvlačenje

5. Kako nastaju bore, a kako rasjedi?

U/54. Bore nastaju savijanjem slojeva Zemljine kore zbog stalnog pritiska u unutrašnjosti Zemlje, a rasjed nastaje razlamanjem i pomicanjem Zemljine kore uzduž pukotine.

VULKANI I POTRESI

ISHOD: GEO OŠ B. 5. 4.

Razrada ishoda:

- objašnjava promjenjivost reljefa pod utjecajem unutarnjih procesa
- opisuje postupke i načine ponašanja pri potresu

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Kako se zove mjesto gdje iz Zemljine unutrašnjosti izbija magma?

U/55. Vulkan

2. Navedi glavne dijelove vulkana.

U/56. Ognjište magme u unutrašnjosti Zemlje, glavni kanal, krater, sporedni kanal, vulkanski stožac

3. Opiši vulkansku erupciju.

U/55. Na mjestima gdje magma burno provaljuje izlaze plinovi, pare, užarene stijene, vulkanski pepeo, lava..

4. Zašto su područja oko vulkana često gusto naseljena?

U/56. Zbog toga jer je vulkansko tlo plodno.

5. Što je potres?

U/56. Potres-iznenadno, snažno i kratkotrajno podrhtavanje Zemljine kore.

6. Gdje se nalazi hipocentar, a gdje epicentar potresa?

U/56. Hipocentar se nalazi u dubini Zemlje gdje potres nastaje, a epicentar se nalazi na površini Zemlje, iznad hipocentra gdje se potres najjače osjeti.

7. Kako se trebamo ponašati za vrijeme i nakon potresa?

U/57. Za vrijeme potresa-skloniti se uz nosive zidove, ispod okvira vrata, u unutrašnji kut prostorije; odmaknuti se što dalje od staklenih površina, zgradu trebamo napustiti stubište; kad napuštamo zgradu nakon potresa trebamo isključiti električnu struju na glavnoj sklopki, zatvoriti vodu i plin na glavnom ventilu, udaljiti se od zgrade, stabla...

Treba ostati priseban i ne paničariti.

8. Opiši svoje iskustvo s potresom ili iskustvo tvojih roditelja o njihovim doživljajima i sjećanjima na potres.

Odgovor učenika

9. Gdje se javljaju vulkani i potresi?

U/55.-56. Na granicama litosfernih ploča.

PREOBLIKOVANJE ZEMLJINE POVRŠINE I.

ISHOD: GEO OŠ B. 5. 4.

Razrada ishoda:

–objašnjava promjenjivost reljefa pod utjecajem vanjskih procesa

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Koji vanjski procesi utječu na oblikovanje reljefa?

U/58. Trošenje stijena, pokreti tla i stijena na padinama, djelovanje leda, djelovanje tekućica, mora, vjetra, djelovanje ljudi i ostaloga živog svijeta.

2. Zašto se stijene troše?

U/58.–59. Stijene se troše jer su izložene neprestanom utjecaju vremena (zbog temperaturnih promjena, zbog zaleđivanja...)

3. Objasni djelovanje vode u krškim područjima.

U/59. Voda polako otapa vapnenačke stijene-proširuje pukotine; na površini stvara prostrana udubljenja, a u podzemlju jame i špilje.

4. Navedi krške reljefne oblike na površini Zemlje.

U/60. Škrape, kamenice, polja u kršu...

5. Koja sila dovodi do pokreta na padinama?

U/60. Sila-teža

6. Kako nastaju klizišta?

U/60. Klizišta nastaju na padinama u čijoj je podlozi glina, a uzrokovana su velikom količinom padalina.

7. Objasni zašto su klizišta opasna.

U/60. Nanose štetu prometnicama, zgradama, poljoprivredi...

8. U kojim je područjima na Zemlji najizrazitije djelovanje leda?

U/60. U polarnim krajevima i u visokim planinama.

9. Kako nastaju ledenjačke doline?

U/60. Ledenjak se kreće sporo i svojom težinom mrvli i nosi sa sobom stijenje različite veličine. Krećući se, preoblikuje dolinu tako što je produbljuje i proširuje. Ledenjačka dolina u presjeku ima oblik slova U.

PREOBLIKOVANJE ZEMLJINE POVRŠINE II.

ISHOD: GEO OŠ B. 5. 4.

Razrada ishoda:

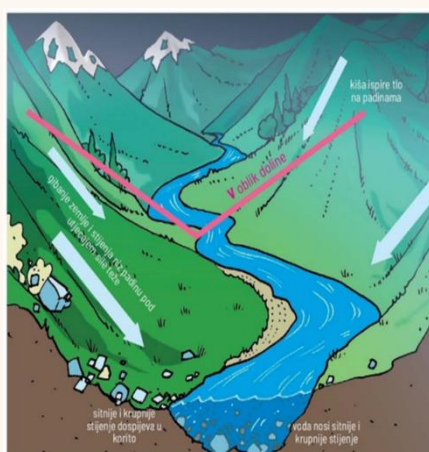
–objašnjava promjenjivost reljefa pod utjecajem vanjskih procesa

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Kako djeluju nabujali potoci u planinama, a kako rijeke u ravnicama?

U/61.-62. U nabujalim planinskim potocima voda nosi mnoge čestice tla. Stijene su u koritu sudaraju i bruse i postupno zaobljuju. U ravnici rijeka usporava i zbog sve manjeg nagiba stvara meandar. Kamenje i pijesak postepeno se taloži.

2. Usporedi riječnu i ledenjačku obalu pomoću crteža.

3. Objasni kako more oblikuje obale.

U/62. Mlat valova razara stijene. Razmrvljeno i usitnjeno stijenje more odnosi i taloži na drugom mjestu.

4. U kojim područjima na Zemlji utjecaj vjetra na reljefne oblike dolazi najviše do izražaja?

U/63. U pustinjama

5. Na koji način čovjek može utjecati na oblikovanje reljefa?

U/63. Sječom šume; nerazumnim crpljenjem vode iz podzemlja; gradnjom terasa, nasipa, umjetnih jezera; rudokopima....

RELJEFNA OBILJEŽJA PANONSKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ B.C. 5. 5.

Razrada ishoda:

- navodi i opisuje primjere reljefnih oblika s pomoću grafičkih prikaza i fotografija
- pokazuje na geografskoj karti primjere prapornih zaravni, riječnih dolina, poloja, riječnih terasa, zavalala, kotlina
- prepoznaje, navodi i imenuje reljefne oblike u zavičajnome prostoru
- uspoređuje reljefna obilježja panonskoga i dinarskoga prostora
- opisuje međuovisnost reljefa te naseljenosti i djelatnosti

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Imenuj i opiši nizinske oblike reljefa Panonske Hrvatske prikazane na fotografijama.

2. Navedi i na geografskoj karti pokaži poloje u Panonskoj Hrvatskoj.

U/65. Crnac polje, Jelas polje, Kopački rit, Lonjsko polje....

3. Zašto su riječne terase važne za naseljavanje stanovništva?

U/65. Prirodno su izvan dohvata poplava; plodno je tlo koje se obrađuje; grade se prometnice....

4. U čemu je gospodarska važnost prapornih (lesnih) zaravni?

U/66. Praporne zaravni su vrijedna obradiva površina; poljoprivreda

5. Zašto su gušće naseljena prigorja (prisojne padine) od podgorja (osojne padine)?

U/66. Na prigorjima su povoljni uvjeti za vinogradarstvo, voćarstvo...

6. Navedi i na geografskoj karti pokaži gore Panonske Hrvatske više od 1000 m.

U/67. Ivanščica, Medvjednica, Žumberačka gora

7. Koje slavonske gore okružuju Požešku kotlinu?

U/67. Papuk, Krndija, Psunj, Požeška gora...

8. Opiši reljefne oblike svog zavičaja.

Odgovor učenika

RELJEFNA OBILJEŽJA GORSKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ B. C. 5. 5.

Razrada ishoda:

- navodi i opisuje primjere reljefnih oblika s pomoću grafičkih prikaza i fotografija
- pokazuje na geografskoj karti primjere planina i polja u kršu
- prepoznaje, navodi i imenuje reljefne oblike u zavičajnome prostoru
- uspoređuje reljefna obilježja panonskoga i dinarskoga prostora
- opisuje međuovisnost reljefa te naseljenosti i djelatnosti

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

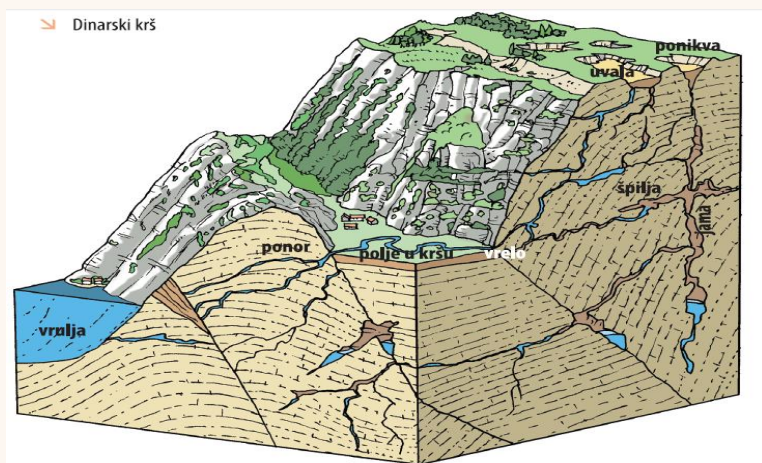
1. U kojem se smjeru pružaju planine u Dinaridima?

U/68. Dinarski smjer pružanja; u smjeru SZ-JI

2. Kako su nastali krški reljefni oblici u Gorskoj i Primorskoj Hrvatskoj?

U/70. U područjima građenim od vapnenačkih stijena voda polagano proširuje pukotine te na površini stvara prostrana udubljenja, a u podzemlju špilje i jame.

3. Uz pomoć crteža navedi površinske i podzemne krške reljefne oblike.

U/70. Površinski krški reljefni oblici-krška polja, krške uvale, krške zaravni... Podzemni krški reljefni oblici-špilje, jame.

4. Navedi i na geografskoj karti pokaži najveća polja u kršu u Gorskoj Hrvatskoj. Po čemu su dobila imena?

U/75. Krbavsko, Gacko, Ličko polje. Imena su dobila po rijekama ponornicama.

5. Razmisli pa odgovori zašto su polja u kršu važna za život stanovništva u Gorskoj Hrvatskoj?

Polja u kršu su važna za život stanovništva jer su rijetki ravničarski prostori s debljim slojem tla. Kroz njih obično protjeće rijeka. Pogodna su za poljoprivredu i naseljavanje

5. Kako nazivamo razmjerno prostrane zaravnjene ili blago valovite površine na vapnenačkim stijenama?

U/71. Krške zaravni

6. Koja je razlika između spilje i jame?

U/71. Špilja ima pretežito vodoravne, a jama okomite kanale.

7. Navedi i na geografskoj karti pokaži planine koje zatvaraju Ličku zavalu.

U/75. Velebit na jugu; Velika Kapela na zapadu, Mala Kapela na sjeveru, Lička Plješivica na istoku.

RELJEFNA OBILJEŽJA PRIMORSKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ B. C. 5. 5.

Razrada ishoda:

- navodi i opisuje primjere reljefnih oblika s pomoću grafičkih prikaza i fotografija
- pokazuje na geografskoj karti primjere planina i polja u kršu
- prepoznaje, navodi i imenuje reljefne oblike u zavičajnome prostoru
- uspoređuje reljefna obilježja panonskoga i dinarskoga prostora
- opisuje međuovisnost reljefa te naseljenosti i djelatnosti

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1.Imenuj i opiši reljefne oblike Primorske Hrvatske prikazane na fotografijama.

2.Kako se zove najviša, a kako najdulja hrvatska planina?

U/73. Najviša hrvatska planina je Dinara, a najdulja hrvatska planina je Velebit.

3.Navedi i na geografskoj karti pokaži najveća polja u kršu u Primorskoj Hrvatskoj.

U/74. Sinjsko polje, Imotsko polje, Vrgoračko polje....

4. Gdje je raširen fliš u Primorskoj Hrvatskoj? Zašto je fliš važan za život stanovništva?

U/74. Fliš je raširen u unutrašnjosti Istre, u Ravnim kotarima te na većim otocima-Krku, Rabu, Braču i Pagu. Važan je kao obradiva površina (za poljoprivredu).

5. Zašto su krške zaravni u Dalmaciji slabije naseljene?

U/73. Jer su više ogoljele.

6. Na koji način su ljudi preoblikovali deltu Neretve?

U/74. Smanjili su broj rukavaca, izravnali ih i produbili; dijelove poloja su pretvorili u poljoprivredna zemljišta.

7. Opiši reljefne oblike u svom zavičaju.

Odgovor učenika

TEMA: VODE NA ZEMLJI

VODA U PRIRODI

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 1.

Razrada ishoda:

- opisuje osnovne pojavne oblike vode na Zemlji
- uspoređuje zastupljenost slatke i slane vode
- opisuje kruženje vode u prirodi

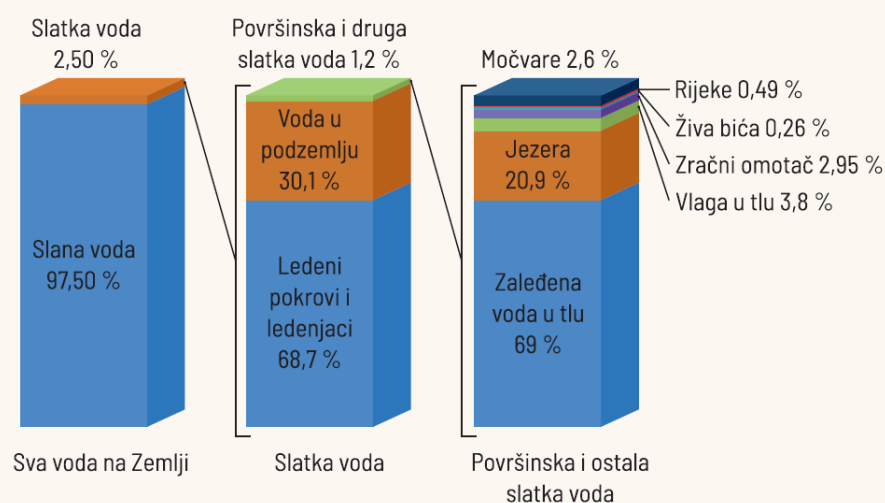
MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1.U kojima se trima stanjima pojavljuje voda na Zemlji?

U/76. Krutom, tekućem i plinovitom stanju.

2. Usporedi zastupljenost slatke i slane vode na Zemlji na osnovi dijagrama

"Raspodjela vode u prirodi" i odgovori na pitanja:

a. Koliki udio vode na Zemlji čini slatka voda?

2,5%

b. Gdje je sve pohranjena slatka voda na Zemlji?

Na polovima, u ledenjacima, u podzemlju, u jezerima i tekućicama.

c. Gdje je pohranjeno najviše slatke vode na Zemlji?

U ledu.

3. Opiši kruženje vode u prirodi uz pomoć slike u udžbeniku na stranici 78.

U/78. Sunčeve zrake zagrijavaju vodu te ona isparava i prelazi u vodenu paru. Vodena para iz zraka ohlađivanjem ponovno prelazi u sitne kapljice vode ili kristaliće leda oblikujući oblake. Iz oblaka pada kiša, snijeg. Ponovno se u obliku padalina vraća u more, na kopno, u podzemlje.

ZAŠTO JE VODA VAŽNA

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 1.

Razrada ishoda:

- objašnjava važnost vode za život
- istražuje mogućnosti vlastitoga doprinosa u racionalnome korištenju vode u školi/domu
- opisuje koncept održivosti (održivi razvoj) na primjeru odnosa prema slatkoj vodi

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. U čemu je važnost vode na Zemlji?

U/77.-78. Voda preoblikuje reljef Zemlje, pomaže da Zemljino podneblje ne bude ni prevruće ni prehladno; bez vode nema života na Zemlji; bez vode nema poljoprivrede, industrije....

2. Što je voda temeljnica i zašto je važna?

U/81. Voda temeljnica-voda koja ispunjava šupljine i pukotine u podzemlju. Važna je za opskrbu pitkom vodom.

3. Za što sve koristiš vodu?

Odgovor učenika.

4. Na koje sve načine možeš uštedjeti pitku vodu u svojem domu?

Odgovor učenika

TEKUĆICE

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 2.

Razrada ishoda:

- opisuje osnovna obilježja i važnost voda na kopnu
- izdvaja i opisuje osnovne elemente tekućice i porječja na primjeru velike rijeke koristeći se geografskom kartom
- navodi i pokazuje na geografskoj karti veće svjetske i hrvatske rijeke

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1.Što je tekućica i koji su joj dijelovi?

U/82. Tekućica-voda koja otječe koritom pod utjecajem sila-teže. Dijelovi tekućice: izvor, korito, lijeva i desna obala, ušće

2. Usporedi obilježja tekućice u gornjem i donjem dijelu toka tekućice.

U/82. U gornjem dijelu toka tekućice su spuštaju kao gorski potoci, otječu brzo i sa sobom nose mnoge nanose ostavljajući u koritu samo krupnije kamenje. Nošeni ulomci stijena sudaraju se i kotrljaju koritom pa se postupno zaoble u oblutke. U donjem dijelu toka tekućice otječu kao vijugave ravničarske široke i spore rijeke. Otječu sporo pa sa sobom nose najsitnije čestice koje se talože kao sitni pjesak i mulj.

3. U čemu je razlika između delte i estuarija?

U/83. Delta je račvasto ušće na kojem se talože riječni nanosi. Estuarij je ljevkasto, duboko i u kopno uvučeno ušće.

4. Na geografskoj karti Hrvatske u atlasu pronađi rijeku Savu i navedi i pokaži njezine lijeve i desne pritoke.

Odgovor učenika.

5. Što je porječje?

U/84. Porječje-područje odakle pritječe voda nekoj tekućici, površinski ili u podzemlju

6. Na geografskoj karti svijeta pokaži velike rijeke: Nil, Amazona, Mississippi, Volga, Ganges, Chang Jiang

Odgovor učenika

7. Kojem slijevu pripada rijeka Drava?

U/84. Crnomorskom slijevu

STAJAĆICE

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 2.

Razrada ishoda:

- opisuje osnovna obilježja i važnost voda na kopnu
- razlikuje prirodna jezera od umjetnih te navodi i na geografskoj karti pokazuje primjere iz Republike Hrvatske i svijeta
- opisuje načine iskorištavanja kopnenih voda na primjerima iz svijeta i Hrvatske

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Što su jezera?

U/85. Jezera-udubljenja na površini Zemlje ispunjena slatkom ili slanom vodom.

2. Navedi kakva mogu biti jezera po postanku.

U/86. Prirodna i umjetna

3. Nabroji vrste prirodnih jezera.

U/86, Tektonska, vulkanska, ledenjačka.....

4. Zašto ljudi stvaraju umjetna jezera?

U/86. Za rad hidroelektrana, ribnjaci, vađenje šljunka, rekreacija...

5. Imenuj i na geografskoj karti svijeta pokaži najprostranije i najdublje jezero na Zemlji.

U/85. Najprostranije jezero-Kaspijsko jezero; najdublje jezero-Bajkalsko jezero

6. Zbog čega nije dobro isušivati močvare?

U/87. Smanjuje se biološka raznolikost-nestaju mnoge biljne i životinjske vrste.

7. Istraži kojeg se datuma u godini obilježava Međunarodni dan močvara i močvarnih staništa.

2. veljače

RIJEKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 2.

Razrada ishoda:

- opisuje osnovna obilježja i važnost voda na kopnu
- navodi i pokazuje na geografskoj karti veće svjetske i hrvatske rijeke
- izdvaja i opisuje osnovne elemente tekućice i porječja na primjeru velike rijeke koristeći se geografskom kartom
- opisuje načine iskorištavanja kopnenih voda na primjerima iz svijeta i Hrvatske

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Prema kojim sljevovima otječu rijeke Hrvatske?

U/89. Slijevu Crnog i Jadranskog mora.

2. Navedi i na geografskoj karti Hrvatske pokaži najdulje rijeke u Panonskoj Hrvatskoj.

U/88. Sava, Drava, Dunav, Kupa

3. Usporedi posebnosti rijeka crnomorskoga i jadranskoga slijeva.

U/88.- Rijeke crnomorskoga slijeva imaju manji pad, mirniji tok, dulje su, bogatije vodom i velikim dijelom meandriraju. Imaju kišno-snježni protočni režim (osim Drave). Rijeke jadranskoga slijeva su kraće. imaju naglašeni pad i malobrojne pritoke. Imaju kišno-snježni protočni režim.

4. Koja je rijeka Panonske Hrvatske hidroenergetski najiskorištenija i koje su hidroelektrane na njoj izgrađene?

U/89. Rijeka Drava. HE Varaždin, HE Čakovec, HE Dubrava

5. Kakvo je značenje Dunava za Hrvatsku?

U/90. Dunav je međunarodni plovni put cijelim tokom kroz Hrvatsku i preko njega je Hrvatska povezana u europsku mrežu plovnih puteva od Sjevernoga do Crnoga mora i šire.

6. Navedi i na geografskoj karti Hrvatske pokaži rijeke jadranskoga slijeva.

U/91. Mirna, Zrmanja, Krka, Cetina, Neretva...

7. Što su ponornice? Navedi i na geografskoj karti Hrvatske pokaži najdulje ponornice.

U/91. Pazinčica, Lika, Gacka, Krbava, Ričica

8. Kakvo je gospodarsko značenje rijeka jadranskoga slijeva?

U/91.-92. Važne su za poljodjelstvo, turizam, hidroenergetsko značenje...

9. Protječe li tvojim zavičajem koja rijeka? Je li plovna? Ima li na njoj ribolova?

Odgovor učenika

JEZERA I MOČVARE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 2.

Razrada ishoda:

- opisuje osnovna obilježja i važnost voda na kopnu
- razlikuje prirodna jezera od umjetnih te navodi i na geografskoj karti pokazuje primjere iz Republike Hrvatske i svijeta
- opisuje koncept održivosti (održivi razvoj na primjeru odnosa prema slatkoj vodi)

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Što su kriptodepresije?

U/94. Jezera čija je površina iznad razine mora, a dno ispod morske razine.

2. Navedi i na geografskoj karti pokaži najveća jezera u Hrvatskoj.

Vransko jezero kod Biograda na moru, Vransko jezero na Cresu, Prokljansko jezero, Bačinska jezera...

3. Za koje namjene služe umjetna jezera u Hrvatskoj?

U/95. Kao akumulacije, za vađenje šljunka, športsko-rekreacijski sadržaji...

4. Koja su značajnija umjetna jezera u Hrvatskoj?

U/93. Dubravsko jezero, jezero Peruća, Varaždinsko jezero....

5. Zašto je danas sve manje močvara u Hrvatskoj?

U/95. Jer se dijelovi močvara umjetnim putem odvodnjavaju tj. isušuju i pretvaraju u plodna polja

6. Koji su močvarni prostori Panonske Hrvatske zaštićeni kao parkovi prirode?

U/95. Lonjsko polje i Kopački rit

7. Jesi li posjetio/la neko jezero? Ako jesi, opiši što si vidio/la.

Odgovor učenika

MORE

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 3.

Razrada ishoda:

- navodi primjere iskorištavanja mora, obala i podmorja
- uspoređuje glavna svojstva i gibanja Jadranskoga i svjetskog mora

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1.Što je svjetsko more?

U/96. Svjetsko more-jedinstvena cjelina slane vode na Zemlji.

2. Koje su značajke razvedenih obala?

U/96. Mnogobrojni otoci, poluotoci, zaljevi, uvale...

3. Navedi primjere iskorištavanja mora, obala i podmorja.

U/96. More je važan izvor hrane, riba, školjki; vadi se sol; u podmorju se vade rudna bogatstva; najjeftiniji je prometni put; turizam

4. Navedi glavna svojstva mora.

U/97. Slanoća, temperatura, boja i prozirnost.

5. Koliko se soli može dobiti iz 5 litara morske vode?

175 grama soli

6. O čemu ovisi boja i prozirnost mora?

U/98. Ovisi o temperaturi mora, slanoći mora, količini planktona.

7. Navedi gibanja mora.

U/98.-99. Morske mijene (plima i oseka), morske struje i valovi.

8. Što uzrokuje valove?

U/99. Valove uzrokuje vjetar.

9. Kako se naziva podizanje i spuštanje razine mora?

U/99. Plima-dizanje razine mora i oseka-spuštanje razine mora.

10. Što su morske struje?

U/99. Polagano, uglavnom vodoravno gibanje sloja mora u nekom smjeru.

JADRANSKO MORE

ISHOD: GEO OŠ C. 5. 3.

Razrada ishoda:

- uspoređuje glavna svojstva i gibanja Jadranskoga i svjetskog mora
- prepoznaje vrijednost primorskoga položaja Hrvatske

MOGUĆA PITANJA I ODGOVORI:

1. Uz pomoć geografske karte Europe u atlasu nabroji države koje imaju izlaz na Jadransko more.

Hrvatska, Italija, Slovenija, BiH, Crna Gora, Albanija, Grčka?

2. Kako se naziva tip obale u kojoj se poklapa smjer pružanja otoka i obale te reljefnih oblika na otocima i priobalju?

U/101. Dalmatinski tip obale.

3. Usporedi slanost Jadranskog i svjetskog mora.

Jadransko more je slanije od svjetskog mora. Slanost Jadranskog mora je 38-39 grama soli u litri vode, a svjetskog mora 35 grama soli u litri vode.

4. Koji valovi uzrokuju najviše valove na Jadranskom moru?

U/102. Jugo

5. Usporedi vrijednosti visine valova i razlika visina morskih mijena Jadranskog mora i svjetskog mora.

Odgovor učenika

6. Navedi gospodarske djelatnosti koje se razvijaju na hrvatskoj obali Jadranskog mora.

U/103. Promet, turizam, ribarstvo, brodogradnja...

7. Objasni vrijednost primorskog položaja Hrvatske za razvoj pomorstva.

U/103. Danas se morem prevozi roba na velike udaljenosti. Pomorski promet je najjeftinija vrsta prometa. Hrvatske luke imaju važnu ulogu ne samo za našu domovinu nego i susjedne države koje nemaju izlaz na more.

8. Zašto je važno zaštititi i odgovorno gospodariti Jadranskim morem?

Radi budućih generacija koje bi trebale naučiti živjeti u granicama održivog razvoja.

9. Koji su tvoji prijedlozi za zaštitu mora?

Odgovor učenika